

Książka „Rehabilitacja stomatologiczna” jest bardzo ciekawym i w pełni nowatorskim ujęciem problemu dysfunkcji czaszkowo-żuchwowo-kręgosłupowej. Napisana jest w bardzo przejrzysty i uporządkowany sposób. Choć schorzenia stawu skronio-żuchwowego poruszane w książce przez autora są obiektem badań wielu lekarzy stomatologów, jak również lekarzy zajmujących się terapią manualną, temat ten jest wciąż zagadnieniem wymagającym usystematyzowania naukowego.

Książka „Rehabilitacja stomatologiczna” opisuje podstawy problemu – anatomie i biomechanikę czaszki oraz żuchwy, a także mięśnie związane z tym obszarem. Autor przedstawia wady zgryzu i zależność, jaka może występować pomiędzy tym problemem a wadami postawy (skoliozą), zaburzeniami w obszarze stawów krzyżowo-biodrowych i wadami stóp. Ciekawym rozdziałem jest „Wpływ zgryzu na postawę ciała”, w którym autor ukazuje znaczenie równowagi mięśniowej i jej wpływ na procesy neuromięśniowe. Książka analizuje badanie dla potrzeb terapii w rehabilitacji stomatologicznej, wywiad stomatologiczny, ale również badanie narządu ruchu. Terapia zaprezentowana przez autora przedstawia w czytelny sposób zasady stosowania poszczególnych metod fizjoterapeutycznych oraz bardzo szeroko opisuje ćwiczenia i programy terapeutyczne, które fizjoterapeuta może zastosować w procesie rehabilitacji. Bardzo trafne jest zamieszczenie w książce cytatu Wojciecha Oczki, mówiącego, że nic nie zastąpi ruchu, żadne lekarstwo, bo to właśnie ruch jest lekarstwem. Rozdział „Wysiłek fizyczny” zwraca uwagę, że przed wzmacnianiem mięśni należy doprowadzić do normalizacji napięcia nadmiernie napiętych grup mięśniowych, a następnie wprowadzać ćwiczenia wzmacniające. Ujęcie problemu przez autora wskazuje, że temat wymaga, zgodnie ze współczesną tendencją w medycynie, analizy holistycznej objawów pacjenta. Obecnie popularna teoria zaburzeń taśm mięśniowo-powięziowych sygnalizuje, że pewne dysfunkcje, na przykład w obszarze czaszki mogą wynikać z zaburzeń narządu ruchu odległych stawów. Mam nadzieję, że, zgodnie z moją radą, autor zaznaczy w treści tej książki, iż wzmożone napięcie mięśni związa-

nych z okolicami stawów skroniowo-żuchwowych związane może być z zaburzeniami napięcia całej taśmy mięśniowo-powięziowej, taśmy głębokiej przedniej i tylnej oraz taśmy spiralnej według T. Mayersa.

Polecam tę pozycję literatury naukowej wszystkim stomatologom, ortopedom oraz wszystkim fizjoterapeutom. Moim zdaniem książka ta podniesie ich wiedzę, jak i efektywność w pracy z pacjentem z dysfunkcją stawu skroniowo-żuchwowego oraz z wadami postawy.

*dr n. med. Bogusława Kowacka
specjalista fizjoterapii*